

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DAVČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
GENERALNI DAVČNI URAD

Številka: 4210-68/2009-01031-02
Datum: 14. 4. 2009

CNVOS
Povšetova 37
1000 Ljubljana

Gospod
Goran Forbici (goran@cnavos.si)

ZADEVA: Nagrade za prostovoljce in uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane

ZVEZA: Vaš dopis z dne 26. 3. 2009

V zgoraj navedenem dopisu navajate, da so se na vas obrnile številne slovenske nevladne organizacije in vas opozorile, da je davčna uprava začela z obnovami postopkov davčnim zavezancem, ki so v letu 2007 uveljavljali olajšavo za vzdrževane družinske člane, ki so v tem letu opravljali prostovoljno delo in zato prejeli nagrado. Tem zavezancem zdaj grozi, da jim olajšava ne bo priznana, saj se tovrstne nagrade, po mnenju davčne uprave, prištevajo med dohodke iz pogodbenega razmerja. Zoper takšno prakso davčne uprave ostro protestirate. Po vašem mnenju pri t.i. nagradi za prostovoljca ne gre za dohodek iz pogodbenega razmerja, saj prostovoljec ni v nobenem odvisnem pogodbenem razmerju. Prostovoljec v razmerje vstopa povsem prostovoljno in svobodno, iz njega lahko kadarkoli tudi izstopi; in to brez posledic, kot jih poznajo odvisna pogodbenega razmerja. Pri nagradi, ki jo prejme prostovoljec tudi ne gre za dohodek, ki ga izplačuje delodajalec, saj je nagrada dodeljena za izkazani trud in ne za opravljeno delo.

Davčno upravo pozivate, da ponovno premisli svojo prakso v zvezi z nagradami za prostovoljce. Hkrati predlagate, da se nastali problemi za leto 2007 rešujejo individualno, z možnostjo, da organizacije predložijo dodatna pojasnila glede nagrade, ki se jih upošteva na enak način kot presežek štipendij do postavljenega cenzusa.

V zvezi z navedenim odgovarjamo:

I.

V skladu z določbo tretjega odstavka 115. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06, 10/08, 78/08, 125/08, 20/09) se za vzdrževanega družinskega člana zavezanca šteje tudi otrok do 26. leta starosti, če neprekinjeno ali s prekinitvijo do enega leta nadaljuje šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji in - razen družinske pokojnine ter dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela

dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja - nima dohodkov iz zaposlitve ali iz opravljanja dejavnosti. Za vzdrževanega družinskega člana se po četrtem odstavku istega člena šteje tudi otrok, ki izpolnjuje prej navedene pogoje in je starejši od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer največ za dobo šestih let od dneva vpisa na dodiplomski študij in največ za dobo štirih let od dneva vpisa na podiplomski študij.

Kot izhaja iz citirane določbe, zakon iz obravnave izvzema le družinsko pokojnino in dohodke za študentsko delo, ne pa tudi drugih dohodkov iz zaposlitve (kamor sodijo tudi dohodki iz drugega pogodbenega razmerja), ki jih je potrebno upoštevati kot dohodek vzdrževanega otroka, ne glede na njihovo višino.

II.

Davčna uprava je na podlagi podatkov, ki so jih posredovali izplačevalci, ugotovila, da so nekateri zavezanci za celo leto 2007 uveljavljali olajšavo za vzdrževane družinske člane, čeprav so imeli vzdrževani otroci v letu 2007 dohodke iz zaposlitve. Ker na podlagi zgoraj citirane določbe ti zavezanci do olajšave niso upravičeni, so jim bili izdani sklepi o obnovi postopka. V obnovljenem postopku se deloma ali v celoti ponovijo prejšnja dejanja ugotovitvenega postopka zaradi tega, ker obnovitveni razlog, ki je naveden v sklepu o obnovi postopka, nakazuje možnost, da je prišlo v prejšnjem postopku do nepravilno ugotovljenega dejanskega stanja, kar je lahko vplivalo na vsebino izreka izdane odločbe. Namen obnove postopka je ta, da se odpravijo morebitne pomanjkljivosti v dejanskem stanju, na podlagi katerega je bil izveden postopek odmere dohodnine.

Pristojni davčni uradi bodo morali v obnovljenih postopkih odmere dohodnine za leto 2007 pravilno in celovito ugotoviti dejansko stanje ter dati strankam možnost, da se izjavijo o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembni za odločitev. Tako bo v obnovljenem postopku mogoče dokazovati, da prejeti dohodki vzdrževanih družinskih članov ne predstavljajo dohodkov iz zaposlitve, prav tako pa tudi, da zavezanec ni vse leto vzdrževal družinskega člana. Deveti odstavek 114. člena ZDoh-2 namreč določa, da če zavezanec ni vse leto vzdrževal družinskega člana, se za priznanje olajšave upošteva le čas, ko je zavezanec takega člana dejansko preživel. Zavezanec bo lahko v obnovljenem postopku na primer dokazoval, da je otroka vzdrževal od januarja do oktobra 2007, ne pa tudi novembra in decembra, ko je ta prejel dohodke iz zaposlitve.

IV.

Kot izhaja iz našega pojasnila št. 4210-1168/2006 z dne 8. 12. 2006 se v skladu z določbo druge alineje 2. točke 107. člena ZDoh-2 dohodnina ne plačuje od prejemkov, namenjenih pokritju dokumentiranih stroškov prevoza, prenočitve in dnevnice, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki prostovoljno oziroma na podlagi vabila ali poziva sodeluje v prostovoljnih ljubiteljskih, humanitarnih, dobrodelnih, vzgojno-izobraževalnih, zdravstvenih, kulturnih, športnih, raziskovalnih, sindikalnih dejavnostih, v dejavnostih zbornic, verskih skupnosti in političnih strank, pod pogojem, da so te dejavnosti nepridobitne in da v zvezi s tem prejme le povračilo navedenih stroškov pod pogoji in do višin, ki so določeni za povračila stroškov v predpisu vlade iz 44. člena tega zakona.

Če oseba poleg povračila stroškov prejme še kak drug dohodek se posledično obdavči celoten prejemek (vključno s plačilom stroškov prevoza, nočitve in dnevnice)., Davčno osnovo predstavlja vsak posamezen dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 % dohodka. Poleg normiranih je mogoče uveljavljati dejanske stroške prevoza in prenočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, in sicer se priznajo na podlagi dokazil pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada (četrti odstavek 41. člena ZDoh-2).

Poleg tega pa je dodati, da se v skladu z zgoraj navedeno določbo obravnavajo povračila stroškov prevoza, nočitev in dnevnic, če so izplačana fizični osebi, ki prostovoljno oziroma na podlagi vabila ali poziva sodeluje v dejavnostih društva, ki uresničujejo namen in cilje

delovanja društva, opredeljene v temeljnem aktu društva, skladno z 9. členom Zakona o društvih – ZDru-1 (Uradni list RS, št. 61/06). Pogoj za oprostitev plačila dohodnine po navedeni določbi pa ni izpolnjen, če gre za sodelovanje fizične osebe v pridobitni dejavnosti društva, ki je skladno s 25. členom ZDru-1 opredeljena kot dejavnost, povezana z namenom in cilji, kot dopolnilna dejavnost nepridobitni dejavnosti društva, in se lahko opravlja le v obsegu, potrebnem za uresničevanje namena in ciljev, oziroma za opravljanje nepridobitne dejavnosti.

Navedeno pojasnilo, ki je bilo usklajeno tudi z Ministrstvom za finance, je po našem mnenju pravilno in utemeljeno. Pri razlagi narave dohodka je namreč potrebno izhajati iz sistema odmere dohodnine kot celote in ne zgolj iz besedila posameznih členov. Menimo, da primeri, ki jih navajate, ne kažejo na utemeljenost spreminjanja dosedanje razlage. Dopuščamo pa možnost, da so (ste) izplačevalci v nekaterih konkretnih primerih posamezno izplačilo napačno opredelili kot dohodek iz zaposlitve oziroma dohodek iz drugega pogodbenega razmerja. Ponovno namreč opozarjamo, da je pri izdaji sklepov o obnovi postopkov davčni organ upošteval podatke, ki so jih posredovali izplačevalci.

Ob tem bi vas želeli opozoriti, da v skladu z zgoraj citirano določbo tretjega odstavka 115. člena ZDoh-2 dohodek za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščen organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, ne vpliva na upravičenost do posebne olajšave za vzdrževane otroke iz tretjega in četrtega odstavka 115. člena ZDoh-2. Zato v primeru, da bi se navedeni dohodki iz pogodbenega razmerja izplačevali na podlagi prej navedene napotnice, do teh težav sploh ne bi prišlo.

Lep pozdrav.

Pripravil:
Oddelek za dohodnino in prispevke

Ada Klemenak
Vodja Davčnega sektorja

Vročiti:
- naslovniku - po elektronski pošti.

Mojca Centa Debeljak
generalna direktorica

Poslati:

- vsem DU, objava na INet DURS, pojasnila, Davčni sektor: Dohodnina/ vsem DU objava iNet, Davčni sektor, Pojasnila, Dohodnina, Davčne olajšave, osebne davčne olajšave za vzdrževane družinske člane
- MF, Sektor za davčni in carinski sistem – po elektronski pošti

Vložiti v:

- zbirko dokumentarnega gradiva.